

CZERSTWO (18) *av*

czerstwo (7), **czyrstwo** (2), **czerstwie** (7), **czyrstwie** *a.* czyrstwo, czerstwo *a.* czerstwie (1); czerstwo *FalZioł, Mącz, PaprPan, RybGęśli, RybWit*; czyrstwo *BielKom, HistLan*; czerstwie *BierEz* (2), *SienLek, CzechEp* (2); czerstwo : czerstwie *SkarŻyw* (1 : 1), *Calep* (1 : 1).

Pierwsze e oraz o jasne; drugie e z tekstów nie oznaczających é (Cn oba e pochylone).

comp czerstwi(e)j (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w.

Dziarsko, rzeško, rzeźwie, żywo; szybko; tolutim, volubiliter, volutim Mącz; gnaviter Calep (18) : Zaiąc pobieży w pośelstwie/ Bowiem łkacze bārzo czerstwie. BierEz S2, O3; á ktemu dziecię w żywocie czerstwo łie rułza FalZioł V 18d; BielKom F4; HistLan B2v [2 r.]; PaprPan X4v; ták Filozofowie czerstwiey mocy ferdeczney vzywaią/ ku przywodzeniu ludzi do wśelákich rzeczy wczciwych. ModrzBaz 129; Gdy miedzy Pogány śmieie y czerstwie Chrystufa opowiadał: niechcieli go zabijác SkarŻyw 575, 598; y do niego też iáko mrowká z drugimi czerstwie na czyścowy ogień trzalki nośi CzechEp 323; Calep 459b, [749]a; RybGęśli C2v; Bądź mężem mów co krzeczy/ nie łtoy by niewiáftá. Czerstwo witay/ vderz czołem Pánu RybWit B3v.

W charakterystycznych połączeniach: czerstwo opowiadać, (po)chodzić (2), ruszać się (ruchać się) (3), skakać (2), sprawić, witać.

Szereg: »prędko, (a, i) czerstwo« [szyk 2 : 1] (3): Tolutim quasi volutim, hoc est volubiliter, Prętko/ czerstwo. Mącz 457d; á przeto/ iż krew iest gorąca á wilga niemoc/ w ktorey żyła łkacze czerstwie á prętko/ ze krwi iest. SienLek 24; ták łłońce dziwnie prętko y cerstwie bieg łwoy od wśchodu do zachodu odpráuwiając przebiega. CzechEp 167.

Synonimy: darsko, krzepko, prędko, rzeško, rzeźwie, sprawnie.

ZZa